

SMÅ TILTAG MED MAKSIMAL RENGØRINGSEFFEKT

Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne:
Danmark og Europa investerer i landdistrikterne

Miljø- og Fødevareministeriet
NaturErhvervstyrelsen

Den Europæiske Landbrugsfond
for udvikling af Landdistrikterne

LDP 2020

Se 'EU-kommissionen, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne'

Kan desinfektionsmidlet Bayocide stå et par dage? Hvor lang tid kan bakterier overleve 80 grader varmt vand, og dør bakterier i fryseren? Et rådgivningsbesøg med fokus på hygiejne gav svar.

Bjarne Moustsen gør en del ud af rengøring og desinfektion. Alligevel får hans kalve ofte diarre, når de er ca. ti dage gamle.

Konsulent Anne M. Holm, SEGES Kvæg og Ove Christoffersen, indehaver af Desinfektionsrådgiveren ApS, gennemgår hans besætning med fokus på udstyr til kalvefodring.

Første stop er coloQuick fyldestationen til råmælk, som Bjarne Moustsen skyller først i koldt og derefter 80-90° varmt vand. Sonde og sutter får samme behandling.

”Vær opmærksom på, at bakterier skal have i hvert fald et minut i 80° varmt vand, før de dør. En hurtig skoldning batter ikke noget,” er den overraskende oplysning fra Ove Christoffersen. Han anbefaler et kar med varmt vand til sonden og sutterne for at opnå den nødvendige virkningstid.

Efterfølgende opbevarer Bjarne Moustsen sonden i fryseren. Det medfører et anerkendende nik fra desinfektionsekspernten, der oplyser, at bakterier går i dvale i fryseren, så man forhindrer, at de formerer sig. Men de dør ikke.

SKIFT DESINFEKTIONSMIDLET OFTE

Dypkogereren til mælk vasker Bjarne Moustsen i alkalisk (basisk) sæbe og lader den derefter stå i desinfektionsmidlet Bayocide. Alt burde derfor være i den skønneste orden. Hvis det er tilfældet, vil Ove Christoffersens såkaldte ATP-måler, der måler koncentrationen af bakterier, sporer og vira, vise en værdi på maksimalt 10.000. Derfor giver det også anledning til spontane panderynker hos Bjarne Moustsen, da displayet viser 34.000.

"Hvor tit skifter du Bayociden?," spørger desinfektionsekspernten og rammer dermed hovedet på sømmet. Det aktive stof i desinfektionsmidler fordamper, og bør derfor skiftes hver anden dag, og opløsningen bør helst være overdækket af et låg eller lignende.

Kalvenes mælkeskåle bliver derimod desinficeret i frisk Bayocide hver dag, efter de er vasket med varmt vand og sæbe. Og det giver pote. Med en score på bare 22 på ATP-måleren er de – også i smittebeskyttelsessammenhæng – lige så skinnende rene, som Bjarne forventer.

Spandene i robotrummet til framalkning af sødmælk ser rene ud, men er lidt slidte med adskillige revner, som bakterierne kan gemme sig i, og de viser hele 160.000 på ATP-måleren.

"Er de dyre, sådan nogen spande?" spørger Ove Christoffersen?

"Nja... de burde nok skiftes ud en gang i mellem," lyder det indforståede svar fra mælkeproducenten. Som bonusoplysning fortæller Ove Christoffersen, at bakterier lever langt bedre på plastik end metal.

KALK HELST MED SPRØJTE

Bjarne Moustsen har et godt system i kalvestalden, hvor en gruppe af kalve bliver i den samme boks, fra de står i enkeltbokse, til de sættes sammen i fællesboksen. Når fællesboksen tømmes, muges der grundigt ud og kalkes.

"Det er rigtig fint, at du kalker med en hydratkalkopløsning. Det hæver pH til 11-12, hvor salmonella står af. Måske overlever de allermest sejllivede salmonellabakterier, men når du giver dem et ordentligt lag kalk, bliver de forsejlet, så de ikke formerer sig," fortæller Ove.

Han anbefaler dog Bjarne at bruge en kalksprøjte i stedet for at kalke med kost.

"En kalksprøjte får kalken bedre ned i revnerne, og det er altså i revner og sprækker, bakterierne for alvor gemmer sig. Du vil også med fordel kunne flammedesinficere med en ukrudtsbrænder med bred flamme, før du kalker. Det kunne hjælpe dig af med coccidier og cryptosporidier. Prøv det i alle boksene en enkelt gang, og gentag det en gang mere, hvis det har effekt," råder han.

AFSKÆRMNING VED VASK

Sidste stop på rundturen er kostaldens fælleskælvningsboks. Den tømmes tre gange årligt og gøres ren med kost og skraber. Hvis Bjarne Moustsen vil gøre noget yderligere, bliver han anbefalet at kalke og evt. flammedesinficere med en gasbrænder. Da der ikke er sygdomsproblemer i besætningen, fraråder Ove Christoffersen at spule kælvningsboksen, da det spreder bakterier i hele stalden.

"I de besætninger, hvor det vil være nødvendigt at bruge højtryksrensere i nærheden af andre dyr, anbefaler jeg, at man skærmer af med presenninger. Det kan godt være med til at holde alle de små dråber, vi helst ikke vil have spredt, væk fra resten af besætningen," fortæller Ove Christoffersen.

Besøget blev udført i forbindelse med, at projektet 'Sænk din ko- og kalvedødelighed' samler erfaring fra praksis.

God rengøringsprocedure

- Sæt i blød
- Vask med stærk alkalisk sæbe
- Lad tørre
- Desinficer.

Tips om rengøring

- Desinfektion kræver sæbevask

Ingen desinfektion uden forudgående brug af sæbe.

Desinfektionsmiddel ødelægges af organisk materiale (skidt).
å desinfektion virker kun på rene overflader.

- Varmt eller koldt vand?

Når der anvendes sæbe er vaskevandets temperatur underordnet.

Vær dog opmærksom på, at vaskevandet ikke bliver for varmt – læs mere på midlet.

- Narresutter skal gøres rene

Hvis du endnu ikke har fået sat samtlige narresutter op til kalvene,

som Lov om hold af malkekvæg kræver, er det tid til at tænke over den optimale måde at sætte dem op på. De er oplagte smitekilder og skal derfor være lette at tage ned og kunne skilles ad for rengøring og desinfektion.

- Gør mælketaxien ren udvendigt

Når du er i gang med at gøre mælketaxien ren, anbefales det, at den også rengøres udvendigt. Man rører ved den igen og igen og sender derved bakterier videre i systemet.

Læs også:

[Smittebeskyttelse: Find sæben og ukrudtsbrænderen frem](#)

[Artiklen har været bragt i kvægNYT nr. 15 – 2016](#)